

Přínosy fondů EU v ORP KONICE

ORP Konice využívá v Olomouckém kraji možnosti fondů EU nejméně. Patří k perifernímu typu území, ke strukturálně postiženým regionům s nedostatečnou nabídkou pracovních míst a s vyšším rizikem sociálního vyloučení obyvatel.

CHARAKTERISTIKA ÚZEMÍ

- ▶ Konicko se potýká, v porovnání se zbytkem kraje, zejména s nedostatečnou nabídkou pracovních míst, stárnutím populace a odlivem mladých lidí.
- ▶ Velký důraz je na Konicku kladen na řešení problematiky sociálního vyloučení a související potřebu snížení vyšší míry nezaměstnanosti, zlepšení pokrytí území sociálními službami a zajištění dostupného bydlení.
- ▶ 61 % obyvatel Konicka žije v periferním typu území, což je nejvyšší hodnota v ČR. Podpora z fondů EU je tedy směřována k změně dlouhodobé nepříznivé socioekonomické situace.
- ▶ Na Konicku bylo realizováno 91 projektů z 5 operačních programů, dosud čerpáno 129 mil. Kč. Druhé nejmenší ORP v kraji, Lipník nad Bečvou, čerpalo 5x více prostředků v přepočtu na 1 obyvatele.

Největší přínos

Nejvýznamnějším projektem města Konice dle oslovených respondentů bylo vytvoření Komunitního centra (na obrázku vpravo).

Občanům poskytuje sociální služby, místo k setkávání, a také výrazně podnítilo spolupráci s místními spolky. Za největší překážku v dalším rozvoji Komunitního centra považuje vedení města nemožnost jeho využití pro komerční účely po dobu 5 let.

Potřeby řešené i neřešené

Největší podpora byla v ORP Konice směřována do oblasti sociálních služeb (výstavba komunitního centra), vzdělávání (modernizace učeben, rozšiřování kapacit) a životního prostředí (kompostéry, alej z ovocných stromů), což odpovídá definovaným potřebám ve strategických dokumentech ORP.

Naopak řešeny nebyly definované potřeby v oblasti rozvoje technické infrastruktury a podpory spolků, neziskových organizací a dobrovolnictví.

Podpořen nebyl také cestovní ruch.

Proč se nedaří?

Konice patří k nejméně podpořeným ORP v kraji, ale i v Česku. Jako handicap působí podle vedení Konice také fakt, že se jedná o malé ORP, které má omezené možnosti v čerpání dotací, případně menší vliv na strategické směřování kraje. Z rozhovorů i dat vyplynulo, že Konice historicky nebyly příliš aktivním žadatelem. Jako další důvody pro nízký počet projektů byly respondenty při terénním šetření zmiňovány příliš přísné podmínky výzev a fakt, že podmínky výzev nejsou známy dostatečně dopředu. Menší obce tak mají problém investovat prostředky do přípravy projektů.

Využité metody

Desk research
Fokusní skupina (listopad 2021, 2 skupiny)
Rozhovory (říjen-listopad 2021, 25 respondentů)
Dotazníkové šetření (listopad-leden 2021, 44 respondentů)
Deskriptivní statistika
Pokročilé statistické metody (CIE, DID, regrese)

Výstup je součástí 2. fáze projektu Výsledková evaluace – přínosy fondů EU na regionální úrovni, zpracovatelem projektu je společnost Ernst & Young, s.r.o.

Datum zpracování 2. fáze: 09/2021 – 01/2022.

Data o čerpání fondů EU jsou platná k 1. 6. 2021.

Využití fondů EU V OLOMOUCKÉM KRAJI

V Olomouci a okolí je z fondů EU významně rozvíjena oblast vědy a výzkumu. Na tom má hlavní podíl Univerzita Palackého, která v Olomouci sídlí. Díky této oblasti, ale i prostředkům směřujícím na dostavbu dálnice D1, převyšuje v čerpání jižní část kraje část severní. V té se nacházejí strukturálně postižené regiony, které v čerpání zaostávají, jejich rozvoj je pomalejší, než ostatních částí kraje.

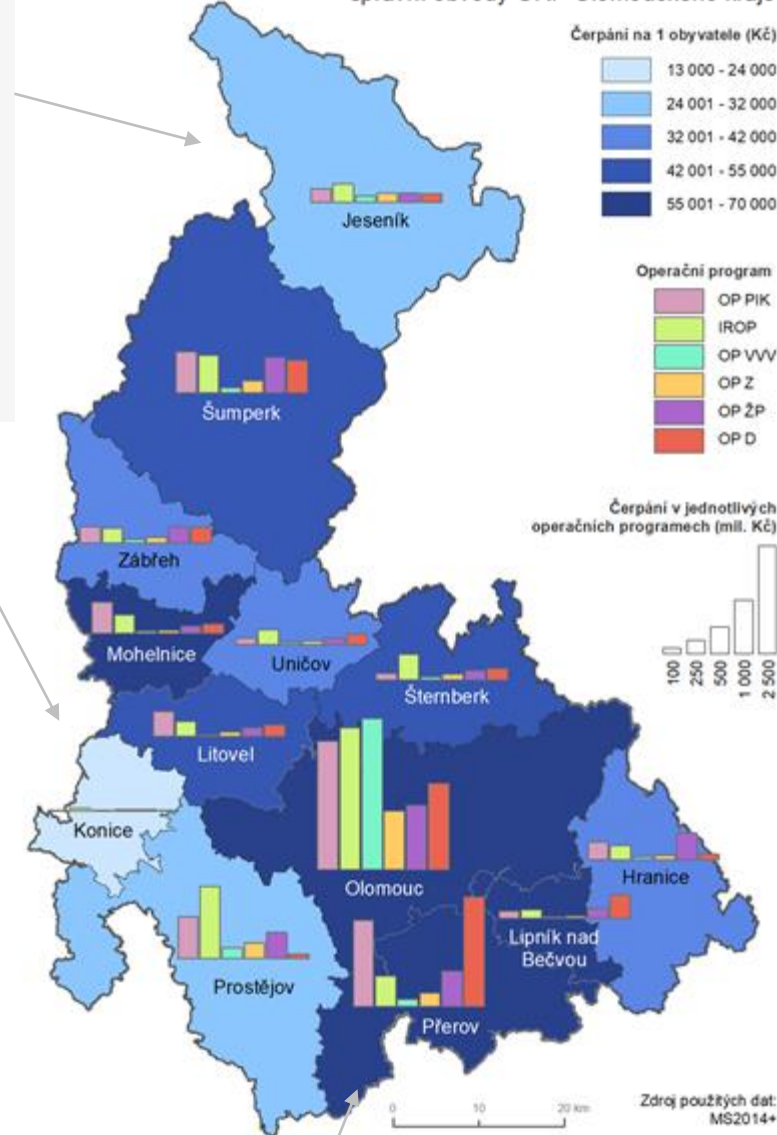
PODPORA STRUKTURÁLNĚ POSTIŽENÝCH REGIONŮ

- ▶ V kraji existuje několik strukturálně postižených regionů, Jesenicko, Šumpersko a Konicko
- ▶ Nadprůměrně podpořeno bylo Šumpersko, Jesenicko čerpalo podprůměrně.
- ▶ Nejméně prostředků směřovalo do Konicka, které je vnitřní periferií, protože Konicko se neobjevuje v prioritách strategických dokumentů kraje.

OPERAČNÍ PROGRAMY S NEJVĚTŠÍM PŘÍSPĚVKEM K ROZVOJI REGIONU

- ▶ Nejvýrazněji přispěly IROP a OP PIK, v porovnání s ostatními kraji bylo významným zdrojem prostředků i OP ŽP a OP VVV.
- ▶ OP D a OP Z byly v porovnání s ostatními kraji podpořeny méně výrazně.

ČERPÁNÍ ESIF správní obvody ORP Olomouckého kraje

NEJÚSPĚŠNĚJI ČERPAJÍCÍ ORP V KRAJI

- ▶ Nejvíce prostředků v přepočtu na obyvatele směřovalo do ORP Olomouc, Přerova a Lipníku nad Bečvou.
- ▶ Vysoké čerpání v ORP Přerov a ORP Lipník nad Bečvou je způsobeno podporou v OP D, primárně budováním obchvatu Přerova v návaznosti na dokončení D1 ve výši 1,8 mld. Kč (75 % financí v OP D v těchto 2 ORP).

Přínosy fondů EU V OLOMOUCKÉM KRAJI

Finanční prostředky z fondů EU přispěly zejména ke zlepšení kvality života obyvatel v oblasti dopravy, revitalizace památek a kulturního dědictví, vzdělávání a sociálních služeb.

128 pracovníků

Nárůst pracovníků ve VaV z fondů EU tvoří téměř polovinu celkového nárůstu počtu VaV pracovníků v kraji.

48 tis. dětí

má přístup ke kvalitnějšímu vzdělávání.
To jsou téměř dvě třetiny ze 76 tisíc dětí navštěvujících MŠ a ZŠ v kraji.

3 tis. domácností

dosáhlo lepší klasifikace spotřeby energie.
Konečná spotřeba energie v kraji se snížila o 241 tisíc GJ / rok.

17 tis. osob

podpořily aktivity aktivní politiky zaměstnanosti.
Na obecné míře nezaměstnanosti v kraji se efekt aktivit nepodařilo prokázat.

123 km

silnic bylo nově postaveno, zrekonstruováno nebo modernizováno.
To tvoří 2 % z celkové délky silniční sítě v kraji, 6 tisíc km silnic.

136 soc. bytů

5 sociálních podniků a podpořených 70 zázemí pro sociální služby.
Výsledky analýzy dopadu aktivit na index sociálního vyloučení v kraji jsou neprůkazné.

Fondy EU hrály důležitou roli při naplňování cílů vytyčených krajskými strategiemi na období do roku 2020

Podpora výzkumu a vývoje

Podpora ve výši: 4,1 mld. Kč.

Projekty přispěly: k posílení kapacity Olomoucké univerzity nebo ke spolupráci výzkumných institucí a podniků.

Rozvoj dopravní infrastruktury

Podpora ve výši: 8,6 mld. Kč.

Projekty přispěly k: dokončení integrované dopravy a propojení hlavních center v kraji, modernizaci a ekologizaci MHD a vybudování 10 nových cyklostezek.

Podpora kultury a cestovního ruchu

Zejména přes ITI přispěly fondy EU k obnově řady významných kulturních památek. Tím byl zvýšen turistický potenciál kraje. Na druhou stranu chyběly systémovější projekty na podporu cestovního ruchu.

Dostupnost a kvalita veřejných služeb v oblasti zdravotnictví

Kraji se díky vysoké konkurenci v národních výzvách nedařilo realizovat zásadnější projekty pro rozvoj zdravotnictví. Možnosti kraje omezuje v tomto i soukromé vlastnictví hlavních zdravotnických zařízení.

Význam územní dimenze

Výzvy s prvkem územní dimenze byly v kraji čerpány rovnoměrně a přispěly tak k rozvoji v jednotlivých částech kraje

Výzvy s územní dimenzí cílily na rozvoj dopravy, výzkum a životní prostředí

Největší část prostředků tvořily výzvy územní dimenze.

► Z toho největší podíl směřoval do SO ORP Lipník nad Bečvou, Přerov a Zábřeh.

► Hlavní podpořená témata byla v oblasti dopravy, změny klimatu a výzkumu.

ITI pomohlo opravit památky a rozvinout dopravní obslužnost

ITI Olomouc podpořilo 125 projektů za 2,2 mld. Kč.

Hlavní přínos měly projekty v oblasti:

- Podpory památek (8 projektů, nejvýznamnějším byla obnova Baziliky na Svatém kopečku)
- Rozvoj dopravy (přeložka silnice II/136 v Prostějově, rozvoj tramvajové dopravy, cyklostezky, mimo jiné v Mohelnici)
- Podpora podnikání (podpořeno 15 firem, především oblast inovační výkonnosti)
- Vzdělávání (modernizace MŠ a ZŠ na území ITI, 63 projektů).

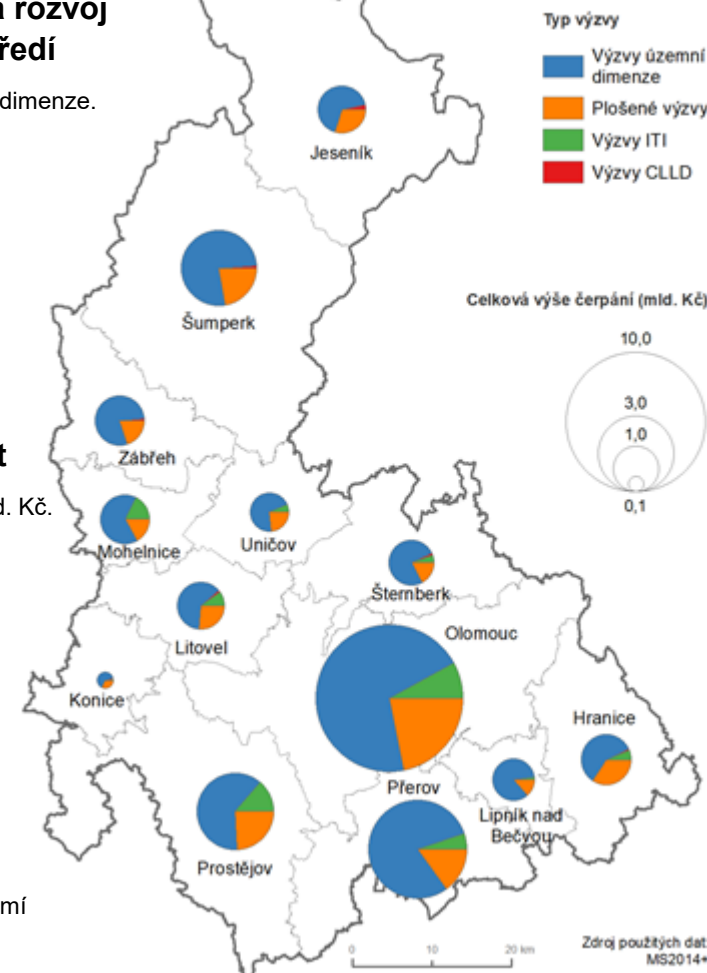
Alokace výzev CLLD byla ve srovnání s ostatními výzvami nejmenší

Prostřednictvím výzev MAS bylo proplaceno 446,5 mil. Kč.

Nejvíce podpořené oblasti byly:

- Výstavba a opravy chodníků (95 projektů)
- Vzdělávání (87 projektů)
- Výstavba cyklostezek (12 projektů)

ČERPÁNÍ ESIF PODLE TYPU VÝZVY
správní obvody ORP Olomouckého kraje

Hlavními přínosy MAS na území ORP Konice byly:

- Rozvoj spolupráce aktérů v území
- Podpora regionální soudržnosti skrze rozvoj komunitních center, včetně podpory spolkové a zájmové činnosti

Oproti individuálním výzvám byla hlavní výhodou nástroje CLLD podpora malých obcí a podnikatelů, kteří by v individuálních výzvách neměli šanci uspět.